

Sygn. akt. II Cz 619/14

POSTANOWIENIE

Dnia 18 sierpnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Marzenna Ernest (spr.)

Sędziowie: SO Dorota Gamrat - Kubeczak

SO Mariola Wojtkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 18 sierpnia 2014 r. w Szczecinie na posiedzeniu niejawnym

spraw egzekucyjnych z wniosku wierzycieli: (...)w W.i Banku (...) Spółki Akcyjnejw W.

przeciwko dłużnikowi P. R.

o egzekucję z nieruchomości położonej w S. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie prowadzi księgę wieczystą nr (...)

w przedmiocie zarzutów wierzyciela (...)w W.przeciwko planowi podziału sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości

na skutek zażalenia wierzyciela (...)w W.na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie

z dnia 31 stycznia 2014 r., sygn. akt IX Co 9647/12

postanawia

oddalić zażalenie.

Sygn. akt II Cz 619/14

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 31 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie zatwierdził projekt planu podziału sumy 336.400,00 zł uzyskanej ze sprzedaży licytacyjnej nieruchomości położonej w S.przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie prowadzi księgę wieczystą nr (...), sporządzony przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...)T. S.w dniu 23 sierpnia 2013 r. w sprawach KM 2338/10 i KM 6125/12, zatwierdzony postanowieniem Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 24 września 2013 r., sygn. akt IX Co 9647/12.

W uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia Sąd ten wskazał, iż na wniosek wierzycieli (...)w W.i Banku (...) Spółki Akcyjnejw W.Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym (...)T. S.prowadził w sprawach KM 2338/10 i (...)egzekucję z nieruchomości dłużnika P. R., położonej w S.przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie prowadzi księgę wieczystą nr (...). Na licytacji w dniu 20 marca 2013 r. nieruchomość została sprzedana za kwotę 336.400,00 zł.

W dniu 23 sierpnia 2013 r. Komornik sporządził projekt planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości i przedłożył go do zatwierdzenia Sądowi.

Postanowieniem z dnia 24 września 2013 r. Sąd zatwierdził sporządzony przez Komornika projekt planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości.

W planie podziału Komornik ustalił następujące sumy przypadające do podziału i wypłacenia uczestnikom: na rzecz Komornika Sądowego – kwota 49.937,08 zł tytułem opłaty, kwota w łącznej wysokości 3.209,84 zł tytułem kosztów egzekucji w sprawie KM 2338/10, kwota w łącznej wysokości 176,29 zł tytułem kosztów egzekucji w sprawie KM 6125/12 i kwota 282.976,79 zł tytułem należności zaspokajanych w kategorii V na rzecz wierzyciela Banku (...) Spółki Akcyjnej w W., będącego zarówno wierzycielem hipotecznym, jak i wierzycielem egzekwującym w sprawie KM 6125/12.

Z zarzutami przeciwko planowi podziału wystąpił wierzyciel (...)w W.zaskarżając go w całości i wnosząc o ujęcie w planie podziału kwoty 146.260,38 zł w kategorii III i wskazując, że kwota ta obejmuje kwotę 92.756,53 zł tytułem należności głównej, kwotę 48.695,85 zł tytułem odsetek ustawowych, naliczonych od kwoty 92.756,53 zł za okres od dnia 11 sierpnia 2009 r. do dnia 23 sierpnia 2013 r. i kwotę 4.808,00 zł tytułem kosztów procesu oraz o ujęcie w kategorii VI kwoty 20.933,32 zł wskazując, że w skład tej kwoty wchodzi kwota 13.726,89 zł tytułem należności głównej i kwota 7.206,43 zł tytułem odsetek ustawowych, naliczonych od kwoty 13.726,89 zł za okres od dnia 11 sierpnia 2009 r. do dnia 23 sierpnia 2013 r. W uzasadnieniu zarzutów wierzyciel wskazał, że dochodzone przez niego od dłużnika należności są należnościami z tytułu wypłaconych świadczeń z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność na zasadzie odpowiedzialności deliktowej, dochodzona należność ma charakter należności za pracę i korzysta z ochrony przewidzianej w art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.

Sąd Rejonowy stwierdził, że zarzuty wierzyciela okazały się bezzasadne.

Sąd przytoczył treść art. 1025 § 1 k.p.c. i regulację przepisu art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych, w myśl którego w razie niewypłacalności pracodawcy przy dochodzeniu zwrotu wypłaconych świadczeń roszczenia na rzecz Funduszu korzystają z takiej samej ochrony prawnej, jaką odrębne przepisy przewidują dla należności za pracę.

Egzekucja w sprawie KM 2338/10 z wniosku wierzyciela (...)w W.prowadzona jest na podstawie tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie Wydział XI Gospodarczy z dnia 03 marca 2010 r., sygn. akt(...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 06 maja 2010 r. Wyrokiem tym zasądzono na rzecz wierzyciela od dłużnika P. R.oraz od J. W.solidarnie kwotę 96.154,53 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 11 sierpnia 2009 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 4.808,00 zł tytułem kosztów procesu.

Występując z zarzutami przeciwko planowi podziału wierzyciel przedłożył zestawienia niezaspokojonych roszczeń pracowniczych za okres poprzedzający niewypłacalność pracodawcy. Sąd zauważył jednak, iż jako niewypłacalny pracodawca w zestawieniach tych widnieje (...) Sp. z o.o. w S. w upadłości. Brak w przedłożonych dokumentach wskazania dłużnika jako pracodawcy, za którego Fundusz wypłacił należności na rzecz pracowników. Brak w takiej sytuacji podstaw do uznania, iż wskazane należności są należnościami o charakterze pracowniczym, ciężącymi na dłużniku jako niewypłacalnym pracodawcy. Wierzyciel nie wykazał, iż należności ciężące na (...) Sp. z o.o. w S. są jednocześnie należnościami ciężącymi na dłużniku jako niewypłacalnym pracodawcy. Wierzyciel nie wyjaśnił nawet, jaki był związek między dłużnikiem a (...) Sp. z o.o.

Zgodnie z art. 804 k.p.c. organ egzekucyjny nie jest uprawniony do badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym.

Komornik jest związany treścią tytułu wykonawczego, a zatem prowadzi egzekucję i dokonuje podziału wyegzekwowanych środków stosownie do treści tego tytułu. Z treści tytułu wykonawczego, ani z innych dokumentów,

którymi dysponował Komornik, nie wynikało, by należności wskazane w tytule wykonawczym miały charakter należności za pracę. Wierzyciel nie wykazał, jaka była treść pozwu złożonego w sprawie XI GC 828/09, jakie było źródło zasądzonych w wyroku należności.

Sąd Rejonowy dalej podkreślał, iż w niniejszej sprawie wierzyciel Bank (...) Spółka Akcyjna w W. jest zarówno wierzycielem hipotecznym, jak i wierzycielem egzekwującym w sprawie KM 6125/12. Wierzyciel ten korzysta z pierwszeństwa zaspokojenia przypadających mu należności w kategorii V, albowiem hipoteka na rzecz tego wierzyciela wpisana została na wniosek, który wpłynął do Sądu w dniu 06 lutego 2009 r. i jest to hipoteka wpisana przed wszczęciem egzekucji z przedmiotowej nieruchomości – wpis ostrzeżenia o wszczęciu egzekucji w sprawie KM 2338/10 został dokonany na wniosek, który wpłynął w dniu 27 maja 2011 r. Jak wynika z treści wpisów w dziale IV księgi wieczystej oraz z treści tytułu wykonawczego, przedłożonego w sprawie KM 6125/12, wierzytelność zabezpieczona hipoteką jest tą samą wierzytelnością, co wierzytelność dochodzona w sprawie KM 6125/12, to jest wierzytelnością wynikającą z umowy kredytu z dnia 23 sierpnia 2007 r. Poza zatem kosztami egzekucji, których wierzyciel faktycznie nie zakwestionował w zarzutach, w planie podziału należało zaspokoić w kategorii V należności na rzecz wierzyciela Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. jako wierzyciela hipotecznego.

Mając na względzie powyższe, uznając zarzuty wierzyciela za bezzasadne, Sąd Rejonowy orzekł jak w sentencji.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiódł wierzyciel (...)w W., wnosząc o jego uchylenie. Zaskarżonemu rozstrzygnięciu wierzyciel zarzucił naruszenie przepisów ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, w tym art. 12 ust. 1 oraz art. 23 ust. 2 oraz naruszenie art. 1025 § 1 pkt 3 k.p.c.

W uzasadnieniu wierzyciel wskazał, iż Sąd I instancji nie uwzględnił okoliczności, że tytuł wykonawczy, tj. wyrok zaoczny z dnia 03 marca 2010 r. wydany został na rzecz (...)w W.. Tymczasem już samo zasądzenie należności na rzecz (...)z istoty rzeczy (automatycznie) przesądza o tym, że zasądzona należność ma charakter pracowniczy. Powyższe wynika z treści przepisów ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy. Z materii ustawy określonej w art. 1 wynika, że ustawa reguluje zasady, zakres i tryb ochrony roszczeń pracowniczych w razie niemożności ich zaspokojenia z powodu niewypłacalności pracodawcy. Z kolei z art. 12 ustawy wynika, że w razie niewypłacalności pracodawcy niezaspokojone roszczenia pracownicze podlegają zaspokojeniu ze środków (...)Ponadto tytuł wykonawczy na rzecz (...)wydany jest przez Sąd Gospodarczy na rzecz osób fizycznych odpowiedzialnych solidarnie, a to oznacza, że wyrok orzeka o odpowiedzialności za zobowiązania Spółki (tu: pracodawcy) w trybie art. 299 ksh. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli egzekucja przeciwko Spółce okaże się bezskuteczna członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. Zatem skoro zobowiązanie Spółki dotyczy roszczenia pracowniczego, również członkowie zarządu odpowiadają za zobowiązanie o charakterze pracowniczym. Charakter zobowiązania, które ciążyło na Spółce nie ulega zmianie. Nadal pozostają niezaspokojone należności o charakterze pracowniczym. Ponadto (...)jako wierzyciel, dysponując tytułem wykonawczym przeciwko członkom zarządu nie ma możliwości wykazania samym tytułem wykonawczym, wprost, że dany wyrok dotyczy należności pracowniczych, gdyż Sąd Gospodarczy nie wskazuje w sentencji wyroku, że jest to wyrok przeciwko członkom zarządu, a zasądzona należność dotyczy roszczeń pracowniczych. Sądy, w tym Sądy Gospodarcze, nie wskazują w sentencji wyroku również i tego, że zasądzona należność dotyczy należności konkretnej liczby pracowników, co ma znaczenie przy prowadzeniu egzekucji w kontekście art. 1025 § 1 pkt 3 k.p.c. W przedmiotowej sprawie dopiero w związku z projektem planu podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży licytacyjnej nieruchomości wierzyciel powziął informację, że jego należność nie została zakwalifikowana zgodnie z art. 1025 § 1 pkt 3 k.p.c. W tym stanie rzeczy dopiero na etapie zarzutów do planu podziału wierzyciel mógł podnieść, że jego należność ma charakter pracowniczy i że obejmuje w kategorii III kwotę 146.260,38 zł, w skład której wchodzi tytułem należności głównej kwota 92.756,53 zł jako należność główna za pracę za okres 3 miesięcy w stosunku do 31 osób.

W tym stanie rzecz wierzyciel uznał, iż jego zażalenie jest uzasadnione i konieczne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się niezasadne.

Niejednokrotnie już wyjaśniano, iż podział sumy uzyskanej w egzekucji unormowany w art. 1025 i 1026 k.p.c. oparty jest na systemie priorytetu i proporcjonalności. Na potrzeby rozpoznania zażalenia przytoczyć należy treść art. 1025 § 1 pkt 1 – 3 k.p.c., zgodnie z którym z kwoty uzyskanej z egzekucji zaspokajają się w następującej kolejności: 1. koszty egzekucyjne; 2. należności alimentacyjne; 3. należności za pracę za okres 3 miesięcy do wysokości najniższego wynagrodzenia za pracę określonego w odrębnych przepisach oraz renty z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci i koszty zwykłego pogrzebu dłużnika. Następnie należy odpowiedzieć na pytanie czy zgłoszone przez (...)w W.w niniejszym postępowaniu roszczenie jest wierzytelnością uprzywilejowaną podlegającą zaspokojeniu w kategorii trzeciej.

Zgodnie przepisami ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy ((...)(...)- w razie niewypłacalności pracodawcy wypłata świadczeń pracowniczych nastąpi ze środków (...)(...). Zgodnie zaś z art. 23 ust. 1. Przekazanie środków finansowych (...)na wypłatę świadczeń, a także wypłata świadczeń ze środków (...)powoduje z mocy prawa przejście na marszałka województwa, działającego w imieniu dysponenta(...), roszczenia wobec pracodawcy, likwidatora lub innej osoby zarządzającej majątkiem pracodawcy lub roszczenia do masy upadłości o zwrot wypłaconych świadczeń.

Przy ocenie zarzutów wierzyciela pomocne okazały się wywody Sądu Najwyższego zawarte w uzasadnieniu postanowienia z dnia (...)(...), gdzie podkreślono, iż z przepisów ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych wynika wyraźnie, że wypłata świadczeń pracowniczych (zaliczek na poczet tych świadczeń) ze środków(...)powoduje ex lege przejście na(...)roszczenia w zasadzie wobec pracodawcy. W przepisach ustawy określono jednocześnie przedmiotowy i podmiotowy zasięg takiej subrogacji. Określono to, jakie wierzytelności objęte są subrogacją (wypłacone świadczenia pracownicze) i wobec kogo następuje nabycie ex lege roszczenia surogacyjnego (w zasadzie wobec niewypłacalnego pracodawcy lub masy upadłości tego pracodawcy). Wypłacając świadczenia pracownicze pracownikom (wierzycielom pracodawcy), (...)wstępuje wobec pracodawcy w prawa tych zaspokojonych wierzycieli. Dalej w uzasadnieniu swojego orzeczenia Sąd Najwyższy wywodził, iż zupełnie odmienne jurydyczne roszczenie (...) pojawia się wobec członka zarządu spółki z o.o. (będącej pracodawcą) w razie zaktualizowania się przesłanek odpowiedzialności tego członka na podstawie art. 299 k.s.h. Przyjęta w tym przepisie odpowiedzialność cywilna członka zarządu, niezależnie od eksponowania prawnego jej charakteru, służyć może także ochronie wierzytelności subrogacyjnej Funduszu wobec członka zarządu, powstałej właśnie w wyniku dokonania przez Fundusz wypłat świadczeń pracowniczych (gdy Fundusz nie mógłby zaspokoić tej wierzytelności z racji bezskuteczności egzekucji wobec spółki - pracodawcy, art. 299 § 1 k.s.h). Przy czym następnie akcentowano, iż nie można przyjmować, że wspomnianą subrogacją objęta jest także wierzytelność Funduszu wynikająca z art. 299 k.s.h, skoro de lege lata przyjęto możliwość wstąpienia w prawa zaspokojonych pracowników w związku z wypłaceniem przez Fundusz jedynie świadczeń pracowniczych.

W tych okolicznościach nawet przyjmując, iż na obecnym etapie postępowania wierzyciel wyjaśnił i wykazał przyczyny, dla których jego wierzytelność, a skierowana nie do pracodawcy lecz do członków zarządu upadłego pracodawcy – winna być zaspokojona w kategorii III, to jednak nie sposób z jego twierdzeniami się zgodzić.

Sąd Okręgowy mając na uwadze zaprezentowany wyżej wywód stwierdza, że wierzytelność (...)(...) wobec dłużnika nie ma szeroko rozumianego charakteru pracowniczego albowiem podstawą wierzytelności nie jest tytuł egzekucyjny wydany w związku z żądaniem zwrotu wypłaconych pracownikom świadczeń, ale tytuł wydany w oparciu o roszczenie stricte odszkodowawcze skierowane - nie przeciwko pracodawcy - a osobom odpowiedzialnym za niezłożenie we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania zapobiegającego upadłości.

W judykaturze przeważał bowiem pogląd, że odpowiedzialność określona w art. 299 k.s.h. (poprzednio w art. 298 k.h.) ma charakter odszkodowawczy (np. uchwały (...)(...)wyroki z dnia (...)nie publ., uchwała z dnia (...)wyroki z dnia (...)(...)nie publ., z dnia (...)(...), nie publ., z dnia (...) "Wokanda" (...)(...)z dnia (...)nie publ., z dnia (...)(...), nie publ., z dnia (...)nie publ.). Na szkodę składać się może zarówno niewyegzekwowana od spółki należność główna, koszty postępowania sądowego i egzekucyjnego, jak i odsetki, przy czym granicy czasowej dla ustalenia szkody wynikłej z

niezaspokojenia się w zakresie odsetek nie wyznacza bynajmniej data złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości (zob. uzasadnienie wyroku SN z (...))Odsetek należnych od spółki na zasadzie art. 481 k.c. nie można jednak utożsamiać z odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia przez pozywanego członka zarządu. Nie wstępuje on wszak w sytuację prawną dotychczasowego dłużnika lecz odpowiada w zakresie szkody poniesionej przez wierzyciela.

Orzeczenie Sądu Rejonowego odpowiada zatem prawu, zaś zażalenie jako bezzasadne podlegało oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.

(...)

(...)

1. (...)

2. (...)

- (...)

(...)

(...)

3. (...);

4. (...)

(...)